Elektronikusan aláírta:
Dr. Szilágyi János Ede
2026-09-21 11:21:20 +0200
Szigró

Debreceni Egyetem által indítandó gyógypedagógia-tanár mesterképzési szak nyilvántartásba vétele

A MAB Testület 2026/8/VI/5. sz. határozata

Iktatószám: MAB/442-4/2026

A Testület támogatja a gyógypedagógia-tanár mesterképzési szak (képzés nyelve: magyar, munkaforma: nappali/levelező) indítását a Debreceni Egyetemen.

A Testület által elfogadott kollégiumi indoklás a MAB Testület határozatához

A szakterületi képzés tartalmi felépítése megfelelő, az egyes tantárgyak egymásra épülése biztosított. A tantárgyakban feltüntetett ismeretanyag igazodik a képzési és kimeneti követelményekhez, és magában foglal minden fontos területet, ami a gyógypedagógia tanár tudásának, képességének és attitűdjének kialakításához szükséges. A szakterületi képzés tantárgyleírásai és a megadott szakirodalmak megfelelőek. A tanári felkészítés modul tartalmi felépítése összhangban van a KKK elvárásaival. A megadott ismeretkörök és tantárgyleírások az elvárásoknak megfelelnek. A modul kreditértékei a képzési és kimeneti követelmények szerint meghatározott kategóriába esnek.

A három féléves, 90 kredites tanterv megfelelően különíti el és kapcsolja össze a szakterületi képzés 50 kredites, valamint a tanári felkészítés 40 kredites tartalmi egységeit. A tantárgyak egymásra épülése, a kreditelosztás és a féléves ütemezés összhangban áll a képzési célokkal.

A tantárgyi programok egységes szerkezetben, megfelelő részletességgel mutatják be az elsajátítandó ismereteket, a fejlesztendő kompetenciákat, az oktatási és értékelési módszereket, valamint a szakirodalmat. A tanulási eredmények megfelelően kapcsolódnak a KKK tudás-, képesség-, attitűd- és autonómia-komponenseihez. A képzésben alkalmazott reflektív, problémaalapú, kooperatív és kutatásorientált tanulásszervezési módszerek támogatják a hallgatók kritikai gondolkodásának, szakmai reflexivitásának és önálló problémamegoldó képességének fejlődését.

A szakterületi képzés tartalma átfogóan tükrözi a gyógypedagógia interdiszciplináris jellegét, és kiegyensúlyozottan integrálja a pedagógiai, pszichológiai, szociológiai, jogi és társadalomtudományi megközelítéseket. A képzés kiemelt figyelmet fordít az inkluzív szemlélet, a reflektív szakmai gondolkodás, az evidenciákon alapuló döntéshozatal és a professzionális együttműködés fejlesztésére.

A tantárgyakhoz rendelt szakirodalom korszerű és tudományosan megalapozott, hazai és nemzetközi forrásokra egyaránt épül. A nemzetközi tudományos beágyazottság tovább erősíthető a legfrissebb empirikus kutatások és szisztematikus szakirodalmi áttekintések következetesebb integrálásával, különösen az inkluzív pedagógia és a fogyatékosságtudomány területén.

A tanári felkészítés szerkezete és tartalma megfelelően támogatja a gyógypedagógia-tanári kompetenciák fokozatos fejlődését. A szakmódszertani és adaptív tanulásszervezéshez kapcsolódó tárgyak, valamint a gyakorlati képzés egymásra épülnek, a két féléves egyéni gyakorlat és a portfólió pedig megfelelő keretet biztosít az elméleti ismeretek alkalmazására és a reflektív pedagógusi identitás fejlesztésére.

A tanulástámogatás intézményi eszközrendszere és az oktatási módszertan alkalmas az ismeretek korszerű és hatékony átadására. A gyakorlati képzés összhangban van a szak célkitűzéseivel, szervezettsége az intézményben zajló és az intézményen kívüli (szakmai gyakorlat) képzés során megfelelő. A megadott ismeretellenőrzési, értékelési módszerek alkalmasak a hallgatói tudás és teljesítmény mérésére.

A szakfelelős személye megfelel a gyógypedagógia-tanár mesterképzési szak indításával szemben támasztott személyi követelményeknek. Teljes munkaidőben foglalkoztatott, tudományos fokozattal rendelkező egyetemi docens, akinek oktatási, kutatási és szakmai tevékenysége szorosan kapcsolódik a képzés tudományterületéhez és szakmai profiljához. Szakmai kompetenciái, oktatási tapasztalata és a képzésben vállalt tantárgyfelelősi feladatai megfelelő alapot biztosítanak a szak szakmai irányításához és koordinációjához.

Az intézményi tanárképzési felelős az intézménynek akkreditációs nyilatkozatot adott, teljes munkaidőben foglalkoztatott egyetemi tanár, megfelel a tanárképzési felelőssel szemben támasztott követelményeknek.

A tantárgyfelelősök szakmai felkészültsége, tudományos kompetenciája és oktatási tapasztalata megfelelő személyi hátteret biztosít a képzés megvalósításához. Végzettségük, tudományos és szakmai tevékenységük összhangban áll az általuk gondozott tantárgyak tartalmával, biztosítva a képzés szakterületi, pedagógiai és szakmódszertani megalapozottságát.

Az oktatók többsége tudományos fokozattal rendelkezik és aktív kutatási, valamint publikációs tevékenységet folytat. Több oktató jelentős kutatásvezetői, doktori és tudományos diákköri témavezetői, illetve tehetséggondozási tapasztalattal rendelkezik. Szakmai profiljuk lefedi a gyógypedagógia meghatározó területeit, így különösen a fogyatékosságtudomány, pedagógia, pszichológia, társadalomtudományok, kutatásmódszertan és szakmódszertan területét.

A tantárgyfelelősök mellett bevont oktatók és gyakorlati szakemberek végzettsége, szakmai tapasztalata és oktatási tevékenysége megfelelően illeszkedik az általuk ellátott feladatokhoz. A szakmódszertani és gyakorlati képzésben részt vevő oktatók jelentős gyógypedagógiai, köznevelési és felnőttképzési tapasztalattal rendelkeznek, elősegítve az elméleti ismeretek és a pedagógiai gyakorlat összekapcsolását. A gyakorlati képzés személyi feltételei alkalmasak arra, hogy a hallgatók valós oktatási környezetben szerezhessenek szakmai tapasztalatot.

Az egyes tantárgyak felelősei az adott területeken oktatói tapasztalattal rendelkeznek, hazai és nemzetközi publikációs tevékenységük, szakmai kompetenciájuk megfelelő és összhangban van a tantárgyakkal, amelyeknek felelősei. Az oktatói kör szaktárgyi jártassága, gyakorlata, tudományos aktivitása és eredményessége, az oktatók alkalmazási feltételei, az oktatói terhelés arányai megfelelő hátteret adnak a szak mesterszintű oktatásához.

A képzés tudományos hátterét biztosító, országosan (és nemzetközileg) elismert szakmai műhelyek, tudományos programok bemutatása megfelelő. A hallgatók számára biztosított a lehetőség arra, hogy bekapcsolódjanak az intézményben folyó kutatásokba, emellett lehetőségük nyílik a végzést követően az intézményben működő doktori képzésekben további tanulmányokat folytatni.

I.1.-I. 2. A tanterv, a tantárgyi programok, tantárgyleírások szakmai tartalmának megfelelősége	
A szak képzési és kimeneti követelményeiben (KKK) leírtak	megfelel
A szakmai tartalmak (tantárgyleírások, megadott szakirodalmak) biztosítják-e a képzési cél, az előírt kimeneti kompetenciák (tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség) elérését az adott képzési időn belül.	megfelel
I.3. A tervezett képzési folyamat, a módszerek, eszközök, eljárások megfelelősége	
a) A tanulástámogatás intézményi eszközrendszere (tananyag, segédletek, tutor/mentor rendszer), az oktatási módszertan (ismeretátadási módok) korszerűsége, alkalmassága a hatékony ismeretszerzésre.	megfelel
b) A gyakorlati képzés összhangja a szak orientációjával, körülményei, szervezettsége az intézményben zajló és az intézményen kívüli (szakmai gyakorlat) képzés során.	megfelel
c) Az ismeretellenőrzési, értékelési módszerek, eljárások (beleértve a záróvizsgát is) alkalmassága a valós hallgatói tudás és teljesítmény mérésére.	megfelel
II. A képzés személyi feltételei	
II.a. A szakfelelős megfelelősége	megfelel
II.b. A tanárképzéséért felelős oktató	megfelel
II.2. A szakon oktatók	
a) A felelősök (ismeretkör, ill. ismeretkörbe nem tartozó, önálló tantárgy felelősei) megfelelősége	megfelel
b) A szak összes intézményi oktatójának, a teljes oktatói körnek a megítélése	megfelel

III. Szakterületi infrastrukturális feltételek	
Infrastrukturális alapfeltételek (tantermek, előadótermek, laboratóriumok, műhelyek, gyakorlóhelyek és felszereltségük) és az oktatási eszköztáruk (számítástechnikai, oktatástechnikai ellátottság stb.), valamint a (intézményi és azon kívüli) gyakorlati képzés feltételei.	megfelel
Könyvtári ellátottság és a szolgáltatások, kötelező szakirodalmak elérhetősége, szakdolgozatok elkészítésének feltételei, tanulást segítő eszközök, tankönyv, jegyzet ellátás stb.	megfelel
A szakhoz kapcsolódó szakterületi tudományos háttér, a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására való felkészítés	megfelel

Fejlesztési javaslatok:

- Javasolt a tantárgyi struktúra és az ismeretkörök belső logikájának felülvizsgálata, valamint a tantárgy- és ismeretkör-elnevezések informatívabbá és a tényleges tartalomhoz jobban illeszkedővé tétele, különösen azokban az esetekben, ahol egy tantárgy tartalma vagy célja nem illeszkedik egyértelműen a jelenlegi ismeretköréhez.
- Javasolt az egyes tantárgyak tartalmának, tematikájának és szakirodalmának nagyobb összhangba hozása. Ez különösen az idegen nyelvű szakirodalmi forrásolvasás, valamint egyes kutatásmódszertani és szakmódszertani tárgyak esetében indokolt. Javasolt továbbá a tantárgyi szakirodalom további nemzetköziesítése és rendszeres aktualizálása, különösen friss nemzetközi alapművek kötelező irodalomként történő bevonásával.
- Javasolt a digitális pedagógiai kompetenciák, az akadálymentes digitális tartalomfejlesztés, valamint a mesterséges intelligencia pedagógiai és kutatásmódszertani alkalmazásának hangsúlyosabb beépítése a képzésbe. Az AI használata, az AI-etikai, adatvédelmi és kutatási integritási kérdések, valamint a digitális oktatási megoldások jelenleg kevésbé hangsúlyosan jelennek meg a képzés tartalmában.
- Javasolt az oktatási módszerek tantárgyi tartalomhoz és fejlesztendő kompetenciákhoz való szorosabb igazítása, valamint a gyakorlati szimulációk, terepgyakorlatok és digitális oktatástechnológiai módszerek nagyobb arányú alkalmazása.
- Javasolt valamennyi tantárgyleírás tanulási eredmény alapú továbbfejlesztése, tantárgyanként konkrét tanulási eredmények megfogalmazásával és a KKK-ban szereplő kompetenciák tantárgyspecifikus adaptálásával. A jelenlegi tárgyleírások elsősorban tartalomcentrikusak, és a kompetenciák több esetben nincsenek konkrét, mérhető tanulási eredményekké átalakítva.
- Javasolt az értékelési rendszer tantárgyszintű részletesebb szabályozása, különösen az értékelési kritériumok, teljesítményszintek, elvárások és a tanulási eredményekhez való kapcsolódás egyértelmű bemutatásával. A tantárgyleírások csak a számonkérés típusát rögzítik, miközben az értékelés konkrét szempontjai és a kompetenciaméréssel való kapcsolata kevésbé átlátható.

Budapest, 2026. szeptember 18.

Dr. Szilágyi János Ede
a MAB elnöke